

Duitsland raast over het witte doek

Duitse films op de Berlinale 2006

Achtergrond - 20 februari 2006

(20 februari 2006) De Duitse film deed het uitstekend bij de internationale festivalgangers en -jury's van de afgelopen Berlinale. Wie de bioscopen aan de Potsdamer Platz niet verliet, kreeg de nabije omgeving wel via het witte doek gepresenteerd: Berlijn, Mühlheim, Tübingen en Brandenburg vormden het decor van de rijke oogst aan Duitse films op het festival. Een overzicht.

“De Duitse film lijkt de 56ste Berlinale voor de middelmaat te behoeden”, sprak een commentator van de Berlijns-Brandenburgse omroep RBB midden in de filmfestivalweek. Dat mag chauvinistisch klinken, maar hij heeft gelijk. De Duitse producties waren, met één op de zeven films van het totaalaanbod, in de diverse onderdelen van het afgelopen filmfestival niet alleen kwantitatief sterk vertegenwoordigd. Ze sprongen er ook kwalitatief uit. Zaterdagavond kenden de internationale Berlinale-jury's relatief veel prijzen aan Duitsers toe.

In de prijzen

De hoofdprijs, de Gouden Beer, ging naar het oorlogstrauma-drama [‘Grbavica’](#) van Jasmila Zbanic, een regisseuse die in 1974 in Sarajevo is geboren. Deze film werd medegeproduceerd door de Duitse televisiezender ZDF. Van de vier volledig Duitse films die met vijftien andere internationale producties voor de grote competitie – het *Wettbewerb* – waren geselecteerd, ontvingen er maar liefst drie een Zilveren Beer: het daderepos [‘Der freie Wille’](#), de Houellebecq-verfilming [‘Elementarteilchen’](#) en de in exorcisme uitmondende milieuschets [‘Requiem’](#).

Van deze prijswinnaars is ‘Der freie Wille’ het indrukwekkendst. Regisseur Matthias Glasner houdt de kijkers bijna drie uur lang in spanning met zijn epos over een ex-verkrachter die in Mühlheim een nieuw leven mag beginnen. Of *moet* beginnen; zijn reclasseringswerker kondigt aan dat nu de echte hel pas begint. Verteerd door de angst zijn driften niet meester te zijn en door eenzaamheid doolt deze Theo door de provinciestad, die extra troosteloos is aangezet.

Jürgen Vogel speelt de man met inzet van zijn hele lichaam. Hoewel hij in het begin van de film als dader is neergezet, weet hij een diep medeleven op te roepen – voor de kijker een zeer ongemakkelijke ervaring. Vogel ontving de

Zilveren Beer "voor de beste artistieke prestatie", waarmee hij tegelijk als co-auteur en co-producent van de film werd geëerd.

Melodrama

Andreas Veiel, de veelbekroonde regisseur van onder meer ['Black Box BRD'](#), heeft voor ['Der Kick'](#) een heel ander plan gevolgd. Uit de vele gesprekken die hij - zonder camera - met Potzlowers voerde, ook met de jonge daders in de gevangenis, maakte hij eerst een theaterstuk gevolgd door een film waarin een acteur en actrice samen alle rollen op zich nemen.

'Der Kick' is minimalistisch drama: in een kaal decor, zonder verkleedpartijen. Meer dan de gespreksprotocollen hebben de twee acteurs niet nodig om een onthutsende intensiteit in hun spel te leggen. De beelden van het drama en van het dorpsleven nadien ontstaan vanzelf - in het hoofd van de toeschouwer.

Generatie

Ook Golzow is een Brandenburgs dorp. Het heeft de eer schouwtoneel te zijn van een van 's werelds langstlopende [documentaireprojecten](#). In 1961 begon Wilfried Junge een klas zesjarigen te filmen, met het doel hun opgroeien tot de eerste generatie socialistische mensen te volgen.

Hij is de (ex-)Golzowers al die jaren blijven volgen, ook in de onverwachte wending die hun leven richting kapitalistische mens heeft gemaakt. Op de Berlinale presenteerde Junge de negentiende en vermoedelijk voorlaatste film in de reeks, ['Und wenn sie nicht gestorben sind...'](#). Niet het heden van de klas van toen staat hierin centraal, maar portretten van vijf van hen door de tijd heen. Het is fascinerend materiaal.

Nietszeggend

Minder geslaagde Duitse films waren er op de Berlinale overigens ook te zien. Zoals de documentaire ['Jeder schweigt von etwas anderem'](#) (Marc Bauder en Dörte Franke). Het thema is interessant genoeg: de trauma's van Stasi-slachtoffers en van hun kinderen, die het geruisloos naar de gevangenis verdwijnen van ouders en het algehele zwijgen daarover in de DDR, en ook nu nog, moesten verwerken.

Maar de makers hebben de gesprekken met nietszeggende beelden (te fiets, in de trein en de huiskamer) opgevuld. Een boek met wat foto's was een beter medium voor de stof geweest. En dat geldt helaas ook voor een documentaire over [Katharina Bullin](#), een topvolleyballster uit de DDR, wier lichaam met hormoonpreparaten welbewust werd gesloopt.

[Officiële website van de Berlinale 2006](#) (9 - 19 februari)

Annemieke Hendriks is journaliste en werkt in Berlijn en Amsterdam.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/1729/duitsland-raast-over-het-witte-doek>